

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2006/154

BETREFT: Basisonderwijs: Speelgoedverkoop op school.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 21.11.2006

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 Antwoordende partij

Directeur van een basisschool.
Schoolbestuur.

1.4 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 21 november 2006.

Bij mail en brief van 23 november 2006 werden de betrokken partijen geïnformeerd over de zittingsdag.

Bij nota van 4 december 2006 deelt de scholengroep haar standpunt mede.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Onder het mom van een pedagogisch-didactische vorming gaat in de school een commerciële homeparty door. Kan dit?

Verzoeker begrijpt dat de speelgoedactie (bij 400 euro omzet de houten boerderij voor de school gratis) aanlokkelijk is, maar toch stelt verzoeker zich ernstige vragen bij het houden van een commerciële “home party” in een school, waar uiteindelijk alleen de demonstratrice rijker van wordt. Het kan dan wel zijn dat er tijdens deze party ingegaan wordt op de verstandelijke en motorische ontwikkeling van het kind en dat het speelgoed verantwoord is, maar de hoofdbetrachting blijft de verkoop van hun producten.

Verzoekster trekt de kwaliteit van het speelgoed niet in twijfel maar de verkoopsstrategie en de houding van de school hierin wordt niet geapprecieerd. Een home party hoort niet thuis in een schoolomgeving (ook niet buiten de schooluren), draagt niet bij tot de vorming van de kinderen en ook al is het een vrijblijvende uitnodiging tot kennismaking zonder aankoopverplichting, dan blijft het nog pure commercie die volgens het schoolreglement niet mag/kan.

3. STANDPUNTEN ANTWOORDENDE PARTIJ

Op initiatief van één van de leerkrachten zou er op 30 november 2006 in basisschool Lyceum een demonstratie gehouden worden van houten speelgoed.

Dit is ‘verantwoord’ speelgoed dat elke ontwikkelingsfase van de kinderen stimuleert. Basisschool Lyceum stelt op 21 november 2006 dat zij haar toestemming voor de demonstratie had gegeven aangezien het een pedagogisch-didactische aangelegenheid betreft en aangezien de activiteit buiten de schooluren plaatsvindt. Bovendien deelde zij mee dat de aanwezigheid voor ouders en leerkrachten vrij is en dat er absoluut geen sprake is van een aankoopverplichting. Tenslotte stelde zij dat de school terzake enkel haar informatieplicht invult. Uiteindelijk is de demonstratie niet doorgegaan.

Het inrichten van een demonstratieavond van pedagogisch verantwoord speelgoed dat de ontwikkeling van de kinderen bevordert en waarbij informatie verstrekt wordt over de spelontwikkeling van de kinderen is geenszins een daad van koophandel en is verenigbaar met de onderwijsopdracht. Een daad van koophandel is in essentie gericht op persoonlijke verrijking, hiervan is in casu geen sprake. De bijkomende voorwaarde dat de handelsactiviteiten verenigbaar moeten zijn met de onderwijsopdracht van de school betekent dat activiteiten moeten kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of in de afwerking van het programma.

Indien handelsactiviteiten niet rechtstreeks bijdragen tot het verwezenlijken van de onderwijsopdracht, dan moeten ze een occasioneel karakter hebben om toelaatbaar te zijn. De demonstratie van het pedagogisch verantwoord speelgoed mag dan al niet rechtstreeks bijdragen tot het verwezenlijken van de onderwijsopdracht, het draagt hier zeker onrechtstreeks toe bij, temeer omdat informatie zal verstrekt worden over de spelontwikkeling van de kleuters. Bovendien gaat het om een éénmalige activiteit die dus zeker als occasioneel te beschouwen is.

Door het toelaten van deze occasionele demonstratie beging basisschool Lyceum dan ook geen inbreuk op de wetgeving.

De commissie keurde in haar advies van 30 maart 2006 het oprichten van een verkoopstand van de wereldwinkel net af op basis van het permanente karakter van deze activiteit.

Verzoeker stelt dat voormelde activiteit in strijd zou zijn met het schoolreglement. In het schoolreglement is hieromtrent echter niets bepaald. De activiteit is ook geenszins in strijd met het pedagogisch project van het gemeenschapsonderwijs.

Indien de Commissie de uitnodiging zou beschouwen als een mededeling om de verkoop van producten of diensten te bevorderen, merkt de scholengroep op dat deze mededeling alleszins voldoet aan de voorwaarden gesteld in §4 van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs. Het gaat hier geenszins om een door het schoolbestuur verstrekt leermiddel of om een verplichte activiteit.

Bovendien kan het in casu ook niet geïnterpreteerd worden als een facultatieve activiteit, aangezien het in casu gaat om een activiteit voor de ouders, en aangezien het voor het basisonderwijs dient te gaan om facultatieve onderwijsactiviteiten. De demonstratie kan geenszins beschouwd worden als een onderwijsactiviteit.

De mededeling is niet kennelijk in strijd met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school en brengen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang.

Gelet op het voorgaande, op het feit dat het een éénmalige, vrijblijvende activiteit is buiten de schooluren, die verenigbaar is met de onderwijsopdracht, meerbepaald omdat ze kadert in de informatieopdracht van de school en een toegelaten aanvullende dienstverlening uitmaakt, vraagt verzoeker de Commissie om in deze gunstig te adviseren.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

4 december 2006, 12u.15

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Hilde Timmermans, Raf Verstegen, Etienne Becuwe.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Advocaat Scholengroep.

5. ADVIES

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 51.

§3. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met haar onderwijsopdracht.

§4. Een schoolbestuur dat reclameboodschappen toelaat, dient een aantal principes na te komen:

- 1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen;
- 2° facultatieve activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen, behoudens indien de reclameboodschappen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;
- 3° de reclameboodschappen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;
- 4° de reclameboodschappen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

De onderwijsregelgeving stelt dat scholen handelsactiviteiten mogen organiseren voor zover de opbrengst besteed wordt aan onderwijs en verenigbaar is met de onderwijsopdracht.

Bij het voeren van handelsactiviteiten zijn de onderwijsinstellingen verplicht de regelgeving inzake handelspraktijken te volgen, zoals onder meer de federale wetgeving betreffende de handelspraktijken en bescherming van de consument. De onderwijsinstellingen dienen eerlijke handelsgebruiken te respecteren, aandacht te hebben voor de rechten van de klant en onrechtmatige bedingen uit te sluiten.

De Commissie stelt vast dat het schoolbestuur één bepaalde handelszaak toelaat om in de school een commerciële actie te organiseren.

Uit het feitenrelaas blijkt dat het hier niet gaat over een zuiver pedagogisch-didactische aangelegenheid maar wel degelijk om een verkoopsinitiatief – weliswaar zonder aankoopverplichting voor de ouders en de kinderen – maar wel degelijk in het voordeel van één bepaalde handelsonderneming. Het is in elk geval zo dat de uitnodigingsbrief geen of weinig informatieve of pedagogische elementen bevat, maar wel duidelijk verwijst naar een verkoopproduct van één bepaalde handelszaak. Daarbij komt dat er ter plaatse kan aangekocht worden.

Het ondersteunen van de handelsactiviteiten van één bepaald bedrijf kan strijdig zijn met de wet op de handelspraktijken als er voorwaarden worden overeengekomen die aanleiding geven tot oneerlijke concurrentie ten nadele van andere verkopers van gelijkaardige of identieke goederen of diensten.

De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat het niet aansluit op enige eindterm of ontwikkelingsdoel om actief een bepaald soort speelgoed onder de belangstelling te brengen. Het is ook onduidelijk of een school voldoende kennis kan verzamelen om betrouwbaar en onafhankelijk informatie te verspreiden naar de ouders toe over één bepaald commercieel product.

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt dan ook dat het niet wenselijk is dat er aanbevelingen opgesteld worden en onderwijsmiddelen (gebouwen, energie, personeel) ingezet worden tijdens of na de schooluren voor de verkoop van producten van één bepaalde commerciële firma.

Brussel, 4 december 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter